

Przyjaciel Dziatek

Dodatek tygodniowy do „Gazety Olsztyńskiej“ i „Gazety Polskiej“

Redaktor: Jan Brzeszczyński z Gronit.

Dopuście dziatkom iść do mnie a nie wzbraniajcie im, albowiem takich jest królestwo niebieskie

Nr. 5 | Olsztyn, dnia 4. lutego | R. 1922

Zgon Papieża.

Ojciec św., Papież Benedykt XV. umarł 21 stycznia o 6 godz. rano w 68-mym roku życia.

Pogrzebion w poniedziałek, 30. I. w bazylice św. Piotra w Rzymie.

Wieczny odpoczynek racz mu dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj mu świeci; niech odpoczywa w pokoju wiecznym!

Amen.

Módlcie się dziatki za Ojca św.

Módlcie się dzieci kochane!
Za duszę Ojca Świętego,
Wznieście w modlitwie gorącej
Serca do Boga Waszego.

Kochał On Polskę tak wielce,
Troską otaczał jej dzieci,
Niech Mu też za to w niebiesiech
Światłość wiekuista świeci.

Ciocia Marynia.

Lekcja dla średnich.

Głosy zwierząt.

Owca beczy: meee! — Baran beczy: beee! — Krowa ryczy: muuu! Koń rży: i—ha—ha—ha! — Kot miauczy: miau! — Świnia odzywa się: roch, roch! — Prosię kwiczy: kwili! — Kogut pieje: kukurykuuu! — Kura gdacze: ko—ko—ko—ko—kot—kodak! — Gołąb grucha: grochu! grochu! Synogorlica woła: cukru! cukru! — Wrony kraczą: kra! kra!

Odmiana czasowników Zaimki. Baran, owca, prosię są nazwiska albo imiona zwierząt. Zamiast: baran beczy, można mówić: on beczy. — Zamiast: owca beczy, ona beczy. — Zamiast: prosię kwiczy: ono kwiczy. Wyrazy lub słowa: **on, ona, ono** stoją zamiast imion zwierząt. To są zaimki.

Gdy Franek o sobie mówi, to nie rzeknie: Franek czyta, lecz: **ja** czytam. I. osoba. Do Kuby będzie Franek mówił: **ty** czytasz. II. osoba. O Janie będzie Franek do Kuby mówił: **on** czyta. III. osoba. —

W liczbie mnogiej mówią Franek i Paweł w pierwszej osobie: **my** czytamy. — Do drugich osób: **wy** czytacie. — O trzecich osobach: **oni** lub **one** czytają.

W odmianie czasowników rozróżniamy 3 osoby:

I.	pierwsza:	ja,	liczba pojedyńcza
II.	druga:	ty,	
III.	trzecia:	on, ona, ono	
I.	osoba:	my,	liczba mnoga.
II.	„	wy,	
III.	„	oni, one	

Ćwiczenie: napisz i czytaj odmiany czasowników: pisać, czytać, śpiewać, słuchać i t. d.

np.	I.	ja żyję,	my żyjemy,
„	II.	ty żyjesz,	wy żyjecie,
„	III.	on (ona, ono) żyje,	oni (one) żyją.

To jest **czas teraźniejszy.**

Lekcja dla starszych.

Stuk, puk w okieneczko.

Stuk, puk w okieneczko
Otwórz, otwórz panieneczko!
Bo na dworze sroga zima,
Nigdzie i ziarneczka niema.

I ptaszynie otworzyli,
Nakarmili, napoili; —
A ptaszyna, wdzięczna za to
Śpiewała im całe lato.

St. Jachowicz.

Ćwiczenia: 1. Które ptaszki pozostają u nas na zimę? 2. Przepisz i zamiast — postaw h, ch albo rz: —łopcy w lesie k—yczą —op, —op. — Stola— —ebluje —eblem. — Podaj —erbatę! — Nie róbcie —ałasu! — Dob—e jest —artować się. — —odowla wiep—y jest ko—ystna. —łopcy w—eszczą na żyda am.

Dokładny wypis poda się w nr. 6

Pytajcie rodziców: „Kto był Jachowicz?"

3. napisz i czytaj odmiany czasowników z lekcji dla średnich na czas przeszły.

np. ja czytałem, my czytaliśmy,
ty czytałeś, wy czytaliście,
on czytał, oni czytali.
(ona czytała, ono czytało).

To jest rodzaj **męski.**

Dziewczyny muszą pisać:
ja czytałam,
ty czytałaś,
ona czytała.

To jest rodzaj **żeński.**

Oprócz tego jest jeszcze rodzaj **nijaki** np. ono czytało, — one czytali.

Lekcja dla małych.

ą ę c ć z ź ż

zając, bąk, dąb, ząb, — ręka, męka, bęben, zęby, — nić, liść, ość, gość, kość, — gałąź, żwir, koźlę.

woź wodę, bo już późno; — wejdź na lipę i narwij liści! — ta nić się na nic nie zdała. bąk kąsa burka; — zając leży na łące; — mamę bolą zęby; — kuj żelazo póki gorące!

Ćwiczenie: Przepisz na liczbę mnogą: mały zając, — duży sęk, — piękna piłka, — cienka nić, — pilny chłopiec, — dobry gość, — jeleni róg, — kosmaty kurta.

Ciocia Marynia do dzieci.

Kochane dziateczki!

Często widzi się dzieci zachowujące się niegrzecznie w kościele. Często rozglądają się dokoła, rozmawiają jedno z drugiem, lub nawet śmieją się. Jest to niepięknie, a grzechem względem Boga, który tak umiłował dzieci, że chociaż był zmęczony pracą całodzienną nie odesłał matek przychodzących z dziećmi do domu, lecz przycisnął dzieci do piersi swojej i błogosławił im, jak nam opowiada Ewangelja święta.

Kochane dziateczki! nie zapomnijcie także nigdy przenigdy modlitwy wieczornej. „Na chwałę Boską będę spać, pomyślcie sobie w duszy udając się na spoczynek, a przezto uświęcicie spoczynek nocny. Wstając rano poszlijcie pierwsze westchnienie do Boga. Zacznijcie dzień każdy z Bogiem. Klekając do modlitwy mówcie pobożnie: „Wszystko co dziś czynić, mówić lub cierpieć będę poświęcam na chwałę Twoją o Boże". Każdy dzień tak rozpoczęty i zakończony modlitwą będzie zapisany w księdze żywota, i dostaniecie raz kiedyś zapłatę obfitą w niebiosach.

Bądźcie także posłuszne Waszym rodzicom. Co wam rozskażą spełnijcie natychmiast bez szemrania lub ociągania się, bo jak Pan Jezus sam mówi: Posłuszeństwo jest większe jak ofiara.

A teraz drogie dziateczki piszcie do mnie, a że portorjum teraz takie drogie, przyszlijcie liściki przez ojców waszych przychodzących do miasta. Niech je oddają w Związku Polaków lub w redakcji »Gazety Olsztyńskiej«. Nazwiska Wasze będą ogłoszone w „Przyjacielu Dziatek".

Teraz do widzenia.

Serdecznie Was pozdrawia

Ciocia Marynia.

